

7.5.2012

B7-2012/0000

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl derybų dėl JT sutarties dėl prekybos ginklais
(2012/0000(RSP))

Anneli Jäätteenmäki
Užsienio reikalų komiteto vardu

B7-2012/0000

Europos Parlamento rezoliucija dėl derybų dėl JT sutarties dėl prekybos ginklais (2012/0000(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konferenciją, skirtą deryboms dėl Sutarties dėl prekybos ginklais, kuri vyks 2012 m. liepos 2–27 d. Niujorke,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 14 d. Tarybos sprendimą 2010/336/BUSP ir ankstesnius Tarybos sprendimus dėl ES veiklos remiant Sutarties dėl prekybos ginklais sudarymą¹,
 - atsižvelgdamas į ES bendrąją poziciją 2008/944/BUSP, kurioje nustatytos bendrosios taisyklės, reglamentuojančios karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę²,
 - atsižvelgdamas į savo 2007 m. birželio 21 d. rezoliuciją dėl Prekybos ginklais sutarties: bendrų tarptautinių įprastinės ginkluotės importo, eksporto ir perdavimo standartų nustatymas³,
 - atsižvelgdamas į ES atsakymą į JT generalinio sekretoriaus prašymą pateikti nuomonę dėl Sutarties dėl prekybos ginklais elementų,
 - atsižvelgdamas į pasaulio pilietinės visuomenės vykdomą ginklų kontrolės kampaniją,
 - atsižvelgdamas į Lisabonos sutarties 34 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi nėra teisiškai privalomos, visuotinės sutarties dėl įprastinės ginkluotės perdavimo reguliavimo;
- B. kadangi Sutartyje dėl prekybos ginklais, dėl kurios bus deramasi 2012 m., turi būti numatytos aiškios ir privalomos nuostatos dėl aukščiausių tarptautinių standartų, kurie atitiktų tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas;
- C. kadangi bendras, darnus ir nuoseklus ES požiūris yra būtinas siekiant patvirtinti ir veiksmingai įgyvendinti minėtą sutartį pasaulio lygiu;
- D. kadangi Sutartis dėl prekybos ginklais turi stiprinti atskaitomybę, o jos įgyvendinimas turi būti atviras ir skaidrus;

Skaidrumas ir atskaitomybė – veiksmingos Sutarties dėl prekybos ginklais pagrindas

1. pažymi, kad pasaulinio eksporto vertė, nepaisant ekonomikos ir finansų krizės, ir toliau augo ir kad ES valstybės narės nuolat atsakingos už maždaug 30 proc. viso eksporto ir yra

¹ OL C 152, 2010 m. birželio 18 d., p. 14–20.

² OL C 335, 2008 m. gruodžio 13 d., p. 99–103.

³ Priimti tekstai, P6_TA(2007)0282.

vienos iš didžiausių ginklų gamintojų bei eksportuotojų pasaulyje¹; todėl pabrėžia, kad ES yra atsakinga ir suinteresuota, kad pasaulio mastu būtų plėtojama reguliuojama ir skaidresnė prekyba ginklais, taip pat turėtų prisidėti prie šio tikslo;

2. pripažįsta ginklų pramonės indėlį kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą; tačiau mano, kad dėl nereguliuojamos ir neskaidrios prekybos ginklais sudaromos sąlygos neatsakingai prekybai ginklais, taip pat sukeliama nereikalingos žmonių kančios, skatinami ginkluoti konfliktai, nestabilumas, teroristų išpuoliai ir korupcija, taip pat daroma žala geram valdymui, socialiniam ir ekonominiam vystymuisi ir skatinami teisinės valstybės principo, žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimai;
3. todėl ragina per 2012 m. liepos mėn. vyksiančias derybas dėl Tarptautinės sutarties dėl prekybos ginklais žengti istorinį žingsnį ir, nustačius aukščiausius tarptautinius standartus bei kriterijus, pagal kuriuos būtų vertinami įprastinės ginkluotės perdavimo, importo ir eksporto sprendimai, užtikrinti daugiau skaidrumo ir atskaitomybės;
4. ragina tarptautinę bendruomenę parodyti savo įsipareigojimą reguliuoti tarptautinę prekybą ginklais ir visapusiškai pasinaudoti darbo tvarkos taisyklėmis siekiant susitarti dėl išsamaus teksto, kuris aprėptų visus svarbiausius klausimus ir kurio reikia norint per 2012 m. liepos mėn. vyksiančią konferenciją susitarti dėl veiksmingos sutarties;
5. ragina skubiai derėtis ir nedelsiant patvirtinti visuotinę ir išsamią JT sutartį dėl prekybos ginklais ir sudaryti sąlygas jai įsigaliooti;

Taikymo sritis

6. laikosi nuomonės, kad veiksminga sutartis turėtų aprėpti platų prekybos įprastiniais ginklais veiklos spektrą, įskaitant jų importą, eksportą, perdavimą (tranzitą ir perkrovimą), gamybą pagal užsienyje išduotą leidimą, atsargų valdymą ir visas susijusias paslaugas, t. y. tarpininkavimą, vežimą ir finansines paslaugas;
7. laikosi nuomonės, kad veiksminga sutartis turėtų aprėpti visus prekybos įprastiniais ginklais aspektus, įskaitant tarpvalstybinį perdavimą, valstybės perdavimą privatiems galutiniams naudotojams, prekybą komerciniais tikslais, nuomą, taip pat paskolas, dovanas arba kitokios formos perdavimo pagalbą;
8. mano, kad veiksminga sutartis turėtų taip pat aprėpti kuo platesnį įprastinių ginklų spektrą, įskaitant šaulių ir lengvuosius ginklus bei šaudmenis, su jų naudojimu, gamyba ar priežiūra susijusias sudėtingas dalis ir technologijas, neatsižvelgiant į tai, ar jos naudojamos kariniais arba kitais saugumo ir teisėsaugos tikslais;

Kriterijai ir tarptautiniai standartai

9. mano, kad ilgalaikė Sutarties dėl prekybos ginklais sėkmė priklausys nuo to, ar bus patvirtinti nepriekaištingi standartai;
10. ragina, kad Sutartyje dėl prekybos ginklais sutarties šalims būtų priminta, kad priimant

¹ SIPRI tendencijų rodiklių verčių dokumente pateikti skaičiai (nurodyti JAV doleriais palyginamosiomis 1990 m. kainomis). Juos galima rasti čia: http://www.sipri.org/databases/armstransfers/background/explanations2_default

visus sprendimus importuoti, eksportuoti ir perduoti ginklus būtų visapusiškai laikomasi esamų tarptautinių įsipareigojimų, ypač susijusių su tarptautine žmogaus teisių teise, tarptautine humanitarine teise, taip pat Jungtinių Tautų chartijos nuostatų, įskaitant regioninių organizacijų ir JT Saugumo Tarybos skiriamas sankcijas ir ginklų embargą;

11. ragina JT valstybes nares patvirtinti papildomus kriterijus (kurie turėtų būti sukurti kaip tarptautiniai standartai), kuriais galėtų vadovautis sprendimus ginklų eksporto klausimais priimančys asmenys; į šiuos kriterijus ypač turėtų būti įtraukti paskirties šalies rezultatai gero valdymo, demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, ginklų neplatavimo, kovos su korupcija, nukreipimo rizikos, poveikio šalies socialiniam ir ekonominiams vystymuisi, taip pat regioninės taikos ir saugumo išsaugojimo srityse; laikosi nuomonės, kad sutartyje turėtų būti išsamiai nustatyti konkretūs kovos su korupcija kriterijai;
12. ragina įtraukti šiuos kriterijus į nacionalinius rizikos vertinimus, kad jais vadovautųsi sprendimus ginklų eksporto klausimais priimančys asmenys;
13. ragina, kad šie kriterijai būtų išsamiai nustatyti kaip bendrosios veiklos gairės, skirtos rizikos vertinimui atlikti, kuriomis būtų vadovaujama priimančiam sprendimus dėl ginklų perdavimo;

Įgyvendinimo ir ataskaitų teikimo priemonės

14. pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti veiksmingą ir patikimą Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimą, dėmesį sutelkiant į atskaitomybę, skaidrumą ir sutarties šalių atsakomybę;
15. mano, kad veiksmingoje Sutartyje dėl prekybos ginklais turi būti numatytos nuostatos ir kriterijai, pagal kuriuos sutarties šalys būtų įpareigosotos patvirtinti nacionalinius teisės aktus ir sukurti nacionalinę instituciją, atsakingą už visų sutarties taikymo sričiai priklausančių ginklų perdavimo kontrolę, įskaitant teisės aktų ir sankcijų už pažeidimus vykdymą, taip pat atsakingą už visų ataskaitų teikimo ir įgyvendinimo reikalavimų laikymąsi;
16. laikosi nuomonės, kad veiksmingas sutarties įgyvendinimas priklausys nuo skaidrumo skatinimo ir sutarties šalių keitimosi informacija bei geriausios praktikos pavyzdžiais sprendimų dėl ginklų eksporto, importo ir perdavimo klausimais;
17. mano, kad patirtis, įgyta kuriant JT įprastinės ginkluotės registrą, padės siekiant užtikrinti tokį skaidrumą ir keitimąsi informacija, ir ragina toliau plėsti ginklų kategorijas, nurodytas registre, aprėpiant šaulių ir lengvuosius ginklus bei šaudmenis;
18. todėl ragina, kad į Sutartį dėl prekybos ginklais būtų įtrauktas reikalavimas sutarties šalims nuolat teikti ataskaitas dėl visų ginklų perdavimo sprendimų, įskaitant įrangos, kurią leista perduoti, tipą, kiekį ir gavėjus, ir dėl sutarties visos taikymo srities ir nuostatų įgyvendinimo;
19. ragina sukurti specialų Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimo ir paramos skyrių, kuriam būtų suteikti įpareigojimai, be kita ko, rinkti ir analizuoti sutarties šalių ataskaitas, ir ragina JT generalinį sekretorių skelbti metinę ataskaitą ir joje pateikti tolesnius

pasiūlymus, kaip reikėtų sustiprinti sutarties veiklos nuostatas;

20. ragina užtikrinti, kad minėtosios ataskaitos būtų skelbiamos viešai;
21. ragina rengti sutarties šalių metines asamblėjas ir vieną kartą per penkerius metus rengti peržiūros konferenciją, kuriose būtų skatinamos dalyvauti pilietinės visuomenės organizacijos;
22. mano, kad ilgalaikė Sutarties dėl prekybos ginklais sėkmė priklauso nuo visiško skaidrumo ir atskaitomybės piliečiams ir pilietinės visuomenės organizacijoms eksportuojančiose ir importuojančiose šalyse; todėl ragina nustatyti tvirtus skaidrumo mechanizmus, įskaitant metinių ataskaitų mechanizmą, siekiant sustiprinti parlamentų, pilietinės visuomenės ir plačiosios visuomenės vaidmenį užtikrinant jų vyriausybių atsakomybę už sprendimus, priimtus ginklų eksporto, importo ir perdavimo klausimais;
23. mano, kad sutarties šaliai, kuri prašo paramos siekdama įgyvendinti savo įsipareigojimus pagal Sutartį dėl prekybos ginklais, turėtų būti suteikta būtina parama ir techninė pagalba; ragina Europos Sąjungą ir toliau tęsti savo veiklą ir padidinti pagalbą, *inter alia*, teisinės pagalbos, institucijų stiprinimo, administracinės paramos srityse, taip pat pagalbą didinant nacionalinę patirtį visose su perdavimo kontrolės sistema susijusiose institucijose, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir parlamentus;

ES ir EP vaidmuo

24. pripažįsta, kad ES ir jos valstybės narės atlieka darnų ir nuoseklų vaidmenį remdamos tarptautinį Sutarties dėl prekybos ginklais sudarymo procesą; ragina užtikrinti nuolatinį įsipareigojimą ir tolesnius veiksmus dar prieš konferenciją, taip pat aukščiausioju politiniu lygmeniu atliekant veiksmus ir dalyvaujant aukščiausiojo lygio susitikimuose rengiantis liepos mėn. vyksiančiai konferencijai, taip pat dalyvaujant ratifikavimo ir įgyvendinimo procese;
25. mano, kad ES atsakymas į JT generalinio sekretoriaus prašymą pateikti nuomonę dėl Sutarties dėl prekybos ginklais elementų yra tinkamas pagrindas ES valstybių narių koordinuotiems veiksams tarptautinėje konferencijoje Sutarties dėl prekybos ginklais klausimu; ragina valstybes nares, atsižvelgus į jų įsipareigojimą pagal Lisabonos sutartį, konferencijoje laikytis Sąjungos pozicijos, kuri nurodoma atsakyme JT generaliniam sekretoriui, kad būtų užtikrinta, jog būtų pasiekti ambicingi tikslai ir sudaryta veiksminga Sutartis dėl prekybos ginklais;
26. pritaria Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos pareiškimui pagal Lisabonos sutarties 34 straipsnio 1 dalį pateikti Parlamentui ES poziciją prieš konferenciją; nurodo savo ketinimą nusiųsti delegaciją stebėti derybų procesą ir įvertinti ES nuoseklumą ir darną konferencijos metu;
27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Tarybai, Komisijai, Jungtinėms Tautoms ir ES valstybių narių nacionaliniams parlamentams.